

**ÚRAD PRE REGULÁCIU
ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ
A POŠTOVÝCH SLUŽIEB**

Verejná konzultácia

**k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií
z frekvenčného pásma 900 MHz**

VYHODNOTENIE

1 Úvod

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „úrad“) dňa 3.5.2024 zverejnil na svojom webovom sídle v časti „Konzultácie“ výzvu na podávanie pripomienok v rámci verejnej konzultácie k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz (ďalej len „verejná konzultácia“).

Úrad v súlade s vyhodnotením doručených pripomienok do verejnej konzultácie bude realizovať obnovenie práv súčasným držiteľom minimálne na obdobie do 7.9.2026.

Úrad vyhlási aj druhú verejnú konzultáciu k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz na obdobie od 8.9.2026 do 31.12.2028. V prípade ak by verejnosť akceptovala návrh na obnovenie práv aj na druhé obdobie, úrad vydá jedno individuálne povolenie na celé obdobie od 1.1.2026 do 31.12.2028, ktoré bude odrážať konzultované podmienky z oboch konzultácií.

Do verejnej konzultácie sa zapojili 4 subjekty. Tabuľka 1 uvádza zoznam subjektov, ktoré sa zapojili do verejnej konzultácie.

P. č.	Názov subjektu	Skratka
1.	O2 Slovakia, s.r.o. Aupark Tower Einsteinova 24 851 01 Bratislava	Ďalej len „O2“
2.	Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava	Ďalej len „Orange“
3.	Slovak Telekom, a. s., Bajkalská 28, 817 62 Bratislava,	Ďalej len „ST“
4.	SWAN, a.s., Landererova 12, 811 09 Bratislava	Ďalej len „SWAN“

Tabuľka 1: Zoznam subjektov, ktoré sa zapojili do verejnej konzultácie

2 Vyhodnotenie doručených pripomienok

O2: Spoločnosť O2 Slovakia, s.r.o. (ďalej len „O2“) súhlasí s tým, že je potrebné zosúladienie licencií vo frekvenčných pásmach 900 MHz a 2100 MHz a preto vítame aktivitu Úradu. Je však potrebné podotknúť, že po zrušení dlho pripravovaného výberového konania na frekvencie z pásiem 900 MHz a 2100 MHz zo strany Úradu, absentujú dostatočné informácie o ďalších konkrétnych krokoch Úradu v tejto oblasti. Celý trh elektronických komunikácií netrpezlivo očakáva podmienky Úradom ohláseného tzv. multi-pásmového výberového konania (800 MHz, 900 MHz, 2100 MHz, 2600 MHz a 1500 MHz). Nakoľko vzhľadom k rozsahu daného výberového konania je potrebná veľmi precízna, a najmä časovo náročná príprava, považujeme za nevyhnutné obnoviť už existujúce individuálne povolenia až do termínu, kedy do platnosti vstúpia individuálne povolenia, ktoré vyplynú z multi-pásmového výberového konania. Verejná diskusia k pripravovanému multi-pásmovému výberovému konaniu by teda mala mať prednosť pred obnovami práv na 900 MHz a 2100 MHz.

Orange: Úrad viackrát avizoval, že pristúpi k obnove práv avšak komplexne a v kontexte s pripravovaným výberovým konaním. Návrh konzultácie bez poznania podmienok pripravovaného výberového konania neprináša trhu predvídateľnosť a s tým spojenú efektívnu alokáciu investícií operátorov.

Máme za to, že úrad v konzultáciách nie dostatočne prihliadal na viaceré aspekty ako napr. potreba zabezpečenia poskytovania služieb na starších typoch technológií s nevyhnutnosťou ich obnovy v čase a teda potreby predvídateľnosti ako dlho bude potrebné dané technológie udržiavať v prevádzke, predvídateľnosť investícií do inovácií pre už existujúcu bázu zákazníkov atď.

Vyzývame úrad v záujme transparentnosti, legitímnych očakávaní a investičnej predvídateľnosti, aby čo najskôr pristúpil k Verejnej konzultácii o obsahu a podmienkach výberového konania.

Stanovisko úradu: Úrad berie na vedomie názor spoločnosti Orange a O2. Podmienky pripravovaného výberového konania sú iba v štádiu prípravy a keď budú predbežne finalizované úrad ich bude konzultovať štandardným procesom v zmysle ZEK.

SWAN: Spoločnosť SWAN nesúhlasí s navrhovaným postupom obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz ich súčasným držiteľom, najmä z nasledujúcich dôvodov:

- Navrhovaný postup obmedzuje vstup nového operátora na trh elektronických komunikačných služieb a má potenciál ohroziť hospodársku súťaž tým, že predlžuje stav, počas ktorého iní záujemcovia (okrem súčasných držiteľov) nemajú možnosť získať a používať frekvencie z pásma 900 MHz. Do konca platnosti existujúcich individuálnych povolení zostáva 19 mesiacov, podľa plánu prezentovaného Úradom
-

teda zostáva dosť času na zorganizovanie výberového konania, ktoré by zahŕňalo aj obdobie od 1.1.2026 do 7.9.2026, napríklad jeho pričlenením k výberovému konaniu – tzv. “malej aukcii” ktoré Úrad plánoval uskutočniť na medziobdobie po 7.9.2026 do 31.12.2028, čo by podľa názoru spoločnosti SWAN mohlo byť vhodným riešením.

- V dokumente “Posúdenie konkurenčnej, technickej a hospodárskej situácie na mobilnom telekomunikačnom trhu Slovenskej republiky” (ďalej len ako “Posúdenie”), úrad uvádza: “Frekvenčné pásma 700-900 MHz (sub-1 GHz) majú strategickú, kľúčovú rolu pre poskytovanie služieb na celoplošnej úrovni. Bez prístupu k nim nie je možné dostatočne pokryť územie ani obyvateľstvo Slovenska.” a tiež “je pravdepodobné, že obmedzenie konkurencieschopnosti jedného MNO by malo negatívny vplyv na účinnú hospodársku súťaž na veľkoobchodnom a maloobchodnom trhu”. Upozorňujeme, že Úradom popisovaná situácia je na mobilnom trhu už dnes, pretože spoločnosť SWAN frekvenciami pod 1GHz nedisponuje, aj keď poskytuje mobilné služby a je nútená zabezpečovať poskytovanie služieb na celoplošnej úrovni prostredníctvom národného roamingu. Pokrytie územia a obyvateľstva modernými dátovými a hlasovými službami je aj pri použití národného roamingu významne menšie, ako pokrytie ktoré majú podniky disponujúce vlastnou sieťou s frekvenciami v nízkom pásme a SWAN nemá možnosť rozsah a kvalitu pokrytia vlastnými silami ovplyvniť. Dochádza tým k obmedzeniu konkurencieschopnosti spoločnosti SWAN, a keďže problematika kvality siete a pokrytia je predmetom marketingových a predajných stratégií podnikov, súčasný stav ďalej zhoršuje trhové postavenie SWANu a celkovo hospodársku súťaž na mobilnom trhu. Predĺženie platnosti povolení formou obnovenia práv má potenciál negatívne dopady ďalej predlžovať a prehĺbovať.

V Posúdení Úrad ďalej konštatuje, že v spektre pod 1GHz je riziko izolácie jedného konkurenta dostatočne vysoké na to “aby sa prijali opatrenia ktoré zabezpečia frekvenčné spektrum aj pre štvrtého súťažiteľa”. Vzhľadom na nový formát aukcie a očakávané nové posúdenie situácie na trhu mobilných služieb nie je zatiaľ známy návrh možných regulačných opatrení a eventuality povinností ktoré Úrad budúcim držiteľom práv v rámci výberového konania uloží. Keďže od zverejnenia dokumentu nedošlo na trhu k žiadnej zásadnej zmene, dá sa očakávať, že regulačné opatrenia bude úrad navrhovať aj vo verejnej konzultácii k budúcej aukcii a predĺženie platnosti existujúcich individuálnych povolení formou obnovenia práv namiesto realizácie výberového konania oddaľuje dobu, kedy bude možné prípadné opatrenia a povinnosti uplatniť, čo môže zásadným spôsobom negatívne ovplyvňovať hospodársku súťaž.

- Súčasní držitelia práv na používanie frekvencií v pásme 900 MHz disponujú rozsiahlym súborom iných frekvencií v pásmach pod 1 GHz, ktoré môžu využívať zastupiteľne k predmetným frekvenciám, teda ani v prípade, ak by časť frekvenčného pásma získal iný subjekt, nebudú obmedzení vo svojej prevádzke sietí ani v poskytovaní služieb.

-

Vzhľadom na uvedené, spoločnosť SWAN **nesúhlasí s navrhovaným postupom obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz** ich súčasným držiteľom a s poukazom na ustanovenie § 48 ods. 5 zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách týmto žiada úrad, aby pri rozhodovaní o obnove práv zohľadnil dopyt spoločnosti SWAN (ako podniku, ktorý v súčasnosti nie je držiteľom práv na

využívania frekvenčného pásma 900 MHz) po nadobudnutí práv na používanie frekvencií z predmetného frekvenčného pásma a individuálne práva súčasným držiteľom neobnovil.

Stanovisko úradu: Úrad **neakceptuje** pripomienku.

Nakoľko predmetom obnovy práv sú frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz, ktoré predstavujú fragmentové spektrum s rôznou lehotou platnosti. Úrad považuje za nevyhnuté zosúladiť platnosť súčasných individuálnych povolení a následne uvažovať o ďalších krokoch na súvislých frekvenčných úsekoch.

Úrad chápe postoj spoločnosti SWAN, ale nie je vinnou úradu, že spoločnosť nedisponuje frekvenčnými prídelmi pod 1 GHz. V roku 2020 úrad ponúkal trhu rovnako rozdrobenú časť spektra v pásme 900 MHz o veľkosti 2×4,2 MHz, ale nakoľko išlo o rozdrobenú časť spektra noví držiteľia o to neprejavili záujem. Úrad má preto dôvod domnievať sa, že v prípade nesúvislých frekvenčných úsekoch by bol výsledok podobný.

Zároveň podotýka že cieľom tejto obnovy je iba zosúladiť platnosti individuálnych povolení. Úrad nepredpokladá, že na obdobie 8 mesiacov by bol na trhu reálny záujemca o budovanie siete bez istoty pokračovania v ďalšom používaní týchto frekvencií.

Orange: Úrad ako cieľ obnovenia individuálnych práv na používanie daného frekvenčného pásma uvádza zosúladenie platnosti vydaných individuálnych povolení. V tomto bode sa úrad rozchádza so znením zákona o elektronických komunikáciách pretože nezohľadňuje legitímne očakávania a predvídateľnosť investícií držiteľa takýchto práv. Z návrhu úrad u nie je zrejmé prečo dospel k návrhu práve 8 mesiacov a 7 dní.

Stanovisko úradu: Úrad **neakceptuje** pripomienku.

Úrad má za to, že dôvod stanovený v zámere obnovenia práv jasne definuje cieľ a to zosúladenie platnosti všetkých individuálnych povolení vydaných v tomto frekvenčnom pásme.

Zároveň podotýkame, že podľa § 48 ods. 1 ZEK „*Pri určení doby, do ktorej úrad rozhodne o obnovení týchto práv, úrad zohľadní potrebu naplnenia legitímnych očakávaní a predvídateľnosť investícií držiteľa takýchto práv.*“ Úrad má za to, že predmetné ustanovenie sa vzťahu na dobu do ktorej má úrad rozhodnúť, nie na samotné obdobie obnovy práv.

O2: O2 nevidí dôvod na obnovu individuálnych práv pri oboch frekvenčných pásmach len do 07.09.2026. Ako najlogickejšie riešenie sa ponúka zosúladenie platnosti s pásmami 800 MHz a 2600 MHz a zároveň obnova individuálnych práv do konca roku 2028, s plynulým prechodom na vysúťažené frekvencie ako výsledok multi-pásmového výberového konania.

O2 teda požaduje obnovu práv na používanie frekvencií z pásiem 900 MHz a 2100 MHz, konkrétne individuálnych povolení č. 5701/10/06 a č. 2010531001 (ďalej len "Individuálne povolenia") do 31.12.2028.

Obnovenie predmetných individuálnych práv len na dobu 8 mesiacov a 7 dní nie je vhodné aj s ohľadom na dodržanie základných princípov správy frekvenčného spektra.

Pre všetkých účastníkov trhu by bolo najefektívnejšie, ak by sa celý proces zjednodušil. Vyvarovali by sme sa tak zbytočným verejným konzultáciám ohľadom výberového konania na tak krátke obdobie, alebo obnove práv, ktoré nepovedú k žiadnemu výsledku a v konečnom dôsledku predstavujú iba neprimeranú záťaž pre operátorov ale aj pre Úrad.

Úrad odkazuje pri avizovanej dĺžke obnovy práv na zachovanie a neohrozenie hospodárskej súťaže. Tu si dovoľujeme upozorniť, že je to práve navrhovaná obnova na tak krátky čas, ktorá prispieva k destabilizácii hospodárskej súťaže. Ako uvádzame vyššie, takouto fragmentáciou systému pridelovania frekvencií by Úrad na niekoľko rokov zásadne zasiahol do kvality služieb koncového spotrebiteľa, pretože okrem nečakaného nedostatku pásma v prípade niektorých operátorov by paralyzoval investície do infraštruktúry celého sektora.

Pridelovanie frekvencií výberovým konaním len na obdobie 2026-2028 je v rozpore s legislatívou a preto jedinou možnosťou je obnova Individuálnych povolení do 31.12.2028. V zmysle § 42 ods. 3 zákona č. 452/2021 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon“), ak Úrad prideluje práva na používanie harmonizovaných frekvencií na základe individuálneho povolenia, je povinný zabezpečiť regulačnú predvídateľnosť pre budúcich držiteľov individuálneho povolenia na používanie frekvencií najmenej na 20 rokov, a za týmto prideluje tieto práva najmenej na 15 rokov s možnosťou ich predĺženia minimálne o päť rokov.

Pri obnove iba do 07.09.2026 neobstojí ani argument umožnenia vstupu nového subjektu na trh, nakoľko medzi daným dátumom a avizovaným dátumom platnosti individuálnych práv získaných v multi-pásmovom výberovom konaní nie je dostatočný časový rámec, aby sa nový subjekt dostatočne etabloval na trhu, pokiaľ sa daný subjekt nezúčastní aj avizovaného multi-pásmového výberového konania v roku 2025.

Ak by aj prejavil nový subjekt záujem o vstup na trh a Úrad by dané frekvencie chcel prideliť vo výberovom konaní na obdobie do konca roka 2028, takýto postup Úradu by bol v rozpore s platnou právnou úpravou. V zmysle § 42 od. 3 Zákona je Úrad povinný zabezpečiť „regulačnú predvídateľnosť pre budúcich držiteľov individuálneho povolenia na používanie frekvencií najmenej na 20 rokov. V takomto prípade úrad pridelí tieto práva najmenej na 15 rokov s možnosťou ich predĺženia minimálne o päť rokov.“ S poukázaním na dikciu zákona a predpokladanú dĺžku pridelenia (približne 2 roky a 3 mesiace) v spojení s dikciou § 48 Zákona môžeme toto riešenie označiť za protizákonné.

Obnova Individuálnych povolení na celú dĺžku medziobdobia je teda v prospech ochrany koncových užívateľov. Frekvenčné spektrum by touto cestou zároveň bolo efektívne využité až do momentu platnosti nových individuálnych povolení. Ak by totiž došlo k výberovému konaniu napriek vyššie uvedeným skutočnostiam, je tu hrozba, že niektorý zo súčasných držiteľov frekvencií nezíska žiadne frekvencie v danom frekvenčnom pásme. V prípade, ak by takáto hraničná situácia nastala, najväčší dopad by mala na koncových zákazníkov

dotknutého operátora, pretože by buď došlo k výpadku služieb, alebo až k nutnosti poskytovanie služieb elektronických komunikácií viazaných na predmetné pásmo ukončiť.

Orange: Nie je dostatočne zrejmé ako úrad pristupuje k obnove práv. Ak je primárnym zámerom úradu ich opätovné pridelenie v kontexte pripravovaného výberového konania rozšíreného aj o pridelenie individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 800 MHz a 2600 MHz, potom by sa v súlade s legitímnym očakávaním a predvídateľnosťou investícií ponúkla ako vhodnejšia lehota od 1.1.2026 do 31.12.2028. Navyše úrad sám nepredpokladá vstup nového operátora na takúto krátku dobu. Z pohľadu času potrebného na budovanie elektronických komunikačných sietí a výške vynaložených nákladov na ne, je rozdiel v lehote opätovného pridelenia frekvencií na 8 mesiacov a 7 dní alebo 3 roky zanedbateľný. V súlade s ustanovením §48 ods. 3 písm. e), f) a g) zákona o elektronických komunikáciách je podľa nášho názoru potrebné, aby úrad prehodnotil lehotu uvádzanú v konzultácii **a upravil ju na obdobie od 1.1.2026 do 31.12.2028.**

V zmysle navrhovanej lehoty spoločnosť Orange navrhuje upraviť aj výška jednorazovej úhrady.

ST: Z nášho pohľadu je však už v tejto fáze potrebné zohľadniť aj deklarovaný dlhodobý zámer, ktorý má úrad s frekvenčným pásmom 900MHz. Konkrétne, úrad jednoznačne, zreteľne a s vylúčením iných možností prezentoval zámer uskutočniť multispektrálnu aukciu na pridelenie početných mobilných frekvencií na obdobie rokov 2029 – 2048, pričom súčasťou tejto aukcie má byť aj frekvenčné pásmo 900 MHz; je preto potrebné tento zámer zohľadniť už pri nastavovaní parametrov navrhovaného obnovenia individuálnych povolení a vysporiadať sa aj s časovým obdobím 8.9.2026 – 31.12.2028. Na zosúladenie časového rámca konzultovanej obnovy práv a multispektrálnej aukcie navrhujeme obnovu všetkých individuálnych povolení vo frekvenčnom pásmo 900MHz nielen do 7.9.2026, ale až do 31.12.2028.

Je všeobecne známou skutočnosťou, že mobilné komunikácie sú finančne veľmi náročným odvetvím. Priemerný investičný cyklus jednotlivých generácií mobilných sietí je len približne 8 rokov.

Po zrušení viac ako dva roky pripravovanej aukcie frekvenčného spektra v pásme 900MHz a 2100MHz začiatkom t.r. sa mobilný sektor dostal do bezprecedentnej situácie, v ktorej operátori namiesto zabezpečenia dlhodobej investičnej stability pre obidve pásma (plánované pridelenie do r. 2045) čelia neistote, či a v akom rozsahu budú môcť tieto dôležité pásma využívať už po uplynutí 1,5 roka, teda menej ako 20% životného cyklu mobilných sieťových zariadení. Už dnes sme mali v Telekomie objednávať nové sieťové zariadenia na nasadenie po r. 2026 a už dnes je na objednanie a inštaláciu takýchto zariadení v štandardnom režime neskoro.

Telekom je úradu vďačný za navrhované predĺženie predvídateľnosti v oblasti riadenia frekvenčného spektra aspoň o 8 mesiacov, to ale nestačí. Len kombináciou obnovy individuálnych práv do konca roka 2028 a následnej multispektrálnej aukcie zabezpečí úrad

časový horizont poskytujúci dostatočnú predvídateľnosť pre realizáciu zložitých investičných rozhodnutí, ktoré stoja pred mobilným sektorom už v súčasnosti.

Pretrvávajúca neistota vo využívaní významnej časti mobilného spektra neprospieva ani dosiahnutiu cieľov Digitálnej dekády EÚ, ktorá predpokladá v roku 2030 plošné pokrytie 5G.

Naopak, ďalšou výhodou obnovy individuálnych povolení do 31.12.2028 je poskytnutie dostatočného časového priestoru pre realizáciu spojenia frekvenčného pásma 900 MHz do ucelených blokov (reshuffling), čo následne uľahčí aj prechod na novopridelené 2x5MHz bloky pre obdobie r. 2029 – 2048 a aj rýchlejšie budovanie pokrytia 5G vo všetkých dostupných frekvenčných pásmach.

Na prípravu a realizáciu reshufflingu pásma 900MHz, s nevyhnutnosťou paralelne zabezpečiť aj prevádzku GSM, je totiž obdobie cca 2 rokov (do septembra 2026) nedostatočné. Tento záver potvrdzuje aj nedávna skúsenosť celého slovenského mobilného sektora s reshufflingom pásma 1800MHz.

Realistickejšie sa ale javí uskutočnenie tohto cieľa už relatívne skoro po septembri 2026, pravdepodobne v r. 2027. Na podporu dôležitej úlohy úradu zabezpečiť efektívne využitie frekvenčného spektra je Telekom pripravený prijať aj záväzok zabezpečiť preusporiadanie spektra do ucelených blokov, avšak iba v prípade obnovy do 31.12.2028.

Realizácia tohto záväzku by mala podľa nášho názoru prebehnúť formou komerčných rokovaní operátorov, ktorí výsledok takýchto rokovaní následne predložia úradu; teda cestou, ktorá sa osvedčila aj pri reshufflingu pásma 1800MHz.

V neposlednom rade umožňuje obnova individuálnych práv do r. 2028 úradu dôslednejšie analyzovať potrebu zabezpečenia povinnosti veľkoobchodnej ponuky, osobitne MVNO, a to aj v závislosti na komerčnom vývoji na trhu mobilných komunikácií, a prípadne sa s takouto povinnosťou vysporiadať s účinnosťou od r. 2029. Ukladanie takejto povinnosti na obdobie 8 mesiacov alebo hoci aj 3 rokov by s ohľadom na vysokú investičnú náročnosť prípravy takéhoto prístupu nebolo primerané ani v situácii, ak by si reguláciu MVNO vyžadoval stav súťaže na trhu (čo si podľa viackrát opakovaného a podrobne odôvodneného názoru našej spoločnosti nevyžaduje).

Stanovisko úradu: Úrad **neakceptuje** pripomienku.

Úrad zásadne nevyklučuje možnosť obnovenia práv aj na obdobie od 8.9.2026 do 31.12.2028, ale nakoľko predmetné obdobie nebolo súčasťou tejto konzultácie, úrad takýto návrh bude konzultovať v samostatnej verejnej konzultácii.

Úrad na základe názorov účastníkov trhu, ako aj verejnosti následne rozhodne o prípadnej ďalšej obnove práv v tomto frekvenčnom pásme do 31.12.2028 aj s ohľadom na pripravované výberové konanie na pridelenie týchto frekvencií.

Orange: Spoločnosť Orange je pripravená dať verejný prísľub o rokovaní predĺženia poskytovania prístupu k sieti formou Národného roamingu so spoločnosťou SWAN za predpokladu získania práva na používanie frekvencií z pásma 900 MHz mu v tomto rozsahu za transparentných a nediskriminačných podmienok aj po dobu od 1.1.2026 do 31.12.2028 poskytnúť.

Stanovisko úradu: Úrad berie na vedomie stanovisko spoločnosti Orange a víta jeho ústretový krok, ale daný bod nebol súčasťou verejnej konzultácie. Úrad berie do úvahy všetky stanoviská doručené v rámci tejto konzultácie a musí konštatovať, že stanovisko spoločnosti SWAN jasne deklaruje záujem o pridelenie týchto frekvencií na predmetné obdobie a je v rozpore s týmto návrhom.

O2: O2 podporuje obnovu individuálnych práv na používanie frekvencií v pásme 900 MHz. Okrem vyššie uvedeného je však potrebné, aby nové individuálne povolenia o pridelení frekvencií reflektovali platnú legislatívu, národnú aj európsku

Úrad rozhodnutím č. 3729/OSF/2012 s účinnosťou od 24.05.2012 umožnil O2 poskytovať vo frekvenčnom pásme 900 MHz (a 1800 MHz) služby na základe zachovania technologickej neutrality sietí. Zároveň však Úrad v dokumente „Verejná konzultácia k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz“ uvádza pri návrhoch individuálneho povolenia v časti „Povinnosť poskytovať služby alebo používať konkrétny typ technológie“ povinnosť prevádzkovať sieť, ktorá poskytuje služby „GSM hlas/GSM SMS alebo UMTS hlas/UMTS SMS... počas celej doby platnosti tohto individuálneho povolenia“ a to aj napriek tomu, že v prípade pásma 900 MHz došlo k neutralizácii a rozhodnutie Úradu o zmene sa stalo neoddeliteľnou súčasťou pôvodného individuálneho povolenia č. 5701/10/06. Úrad túto povinnosť odôvodňuje zabezpečením fungovania služby eCall, mýtného systému, odpočtu dát z elektromerov a ďalšie. V pôvodnom individuálnom povolení týkajúcom sa daných frekvencií Úrad nevidel dôvod pre uloženie takejto povinnosti, a máme za to, že pri obnove práv nie je ustanovenie takejto povinnosti potrebné. Doba, na ktorú sa povinnosť ustanovuje, je neprimerane krátka a keďže individuálne povolenie pre tento úsek doteraz túto povinnosť neobsahovalo, bolo by potrebné vynaložiť počiatočnú investíciu – ľudský kapitál ale aj finančný – na zaistenie prevádzky GSM/UMTS, a táto investícia je vysoko nevýhodná, nakoľko ide iba o krátku dobu. Keďže nevieme, ako plánuje Úrad postupovať, ak dôjde iba k obnove do 07.09.2026, navrhujeme z dôvodu nehospodárnosti a nadmernej finančnej záťaže vypustenie tejto povinnosti zo znenia individuálneho povolenia.

V prípade obnovy Individuálnych povolení na celú dĺžku medziobdobia (09/2026 – 12/2028) máme za to, že táto povinnosť sa nebude javiť ako problematická z dôvodu rozšírenia možností O2, na ktorej časti z pásma 900 MHz bude daná technológia používaná. Navrhujeme preto, aby povinnosť GSM/UMTS nebola viazaná na konkrétne individuálne povolenie. Znenie povinnosti by bolo nasledovné:

„Držiteľ individuálneho povolenia je povinný prevádzkovať sieť poskytujúcu služby GSM hlas/GSM SMS alebo (ďalej len „GSM“) na ktoromkoľvek z pridelených frekvenčných pásiem do 31.12.2028.“

Orange: Úrad v návrhu individuálneho povolenia s cieľom zabezpečenia fungovania služieb ako e-call, systém výberu mýta, systém diaľkového odpočtu dát z elektromerov pre koncových zákazníkov navrhuje aby držiteľ bol povinný prevádzkovať sieť poskytujúcu služby GSM hlas/GSM SMS alebo UMTS hlas/UMTS SMS.

I keď úrad na základe §48 ods. 6 písm. c) ZEK ma právo určiť rozsah práv a povinností navrhovaná povinnosť nie je dostatočne odôvodnená. Uvádzame, že dané individuálne povolenie je technologicky neutrálne. Uvedená povinnosť môže vážnym spôsobom zasiahnuť do investičných plánov jednotlivých operátorov s jej prekonfigurovaním na niektorú zo sietí novších generácií, ktoré zákazníkom a spoločnosti prinášajú viac výhod ako prevádzkovanie už zastaraných mobilných sietí 2. a 3. generácie. **Navrhujem a by úrad túto povinnosť v individuálnom povolení neukladal.**

ST: Pre udržanie kvality mobilnej siete GSM je rovnako dôležité, aby sa bez detailnej diskusie medzi držiteľmi frekvenčných prídelení nemenil ani počet a určenie preferenčných kanálov, desaťročia využívaných jednotlivými operátormi na zabezpečenie pokrytia prihraničných oblastí, vrátane Hlavného mesta SR Bratislavy, jediného hlavného mesta na svete s katastrálnym územím priamo susediacim s dvomi inými štátmi. Aj túto požiadavku je možné zabezpečiť len obnovením súčasných prídelení spektra.

Mobilná technológia GSM síce dosluhuje, pásmo 900MHz je ale jediným pásmom pod 1GHz, v ktorom je táto technológia na Slovensku a v Európe dlhodobo prevádzkovaná. Postupným preladovaním iných, vyšších frekvenčných pásiem z 2G/GSM a 3G/UMTS na novšie technológie význam pásma 900MHz pre GSM paradoxne neklesá, ale práve naopak narastá a už v súčasnosti je jasne viditeľný trend zachovať 900MHz ako pásmo najlepšie zabezpečujúce bazálne pokrytie územia technológiou GSM ako posledné pásmo, v ktorom bude predmetná mobilná sieť prevádzkovaná.

Obnovenie individuálnych povolení do konca r. 2028 by uľahčilo úradu aj zabezpečenie avizovanej povinnosti v rovnakom predpokladanom časovom rámci prevádzkovať sieť v štandarde GSM, pričom by touto povinnosťou už nemuselo byť zaťažené obdobie rokov 2029 – 2048, kedy by bolo toto pásmo už plne k dispozícii pre technologicky pokročilejšie služby. V súčasnosti je prídelenie preferenčných kanálov rozdelené relatívne rovnomerne medzi všetkých operátorov a zachovanie tohto rozdelenia je pre poskytovanie GSM v prihraničných oblastiach a osobitne v Bratislave nevyhnutné.

SWAN: Spoločnosť SWAN ďalej namieta nasledovnú podmienku obnovenia:

Držiteľ individuálneho povolenia je povinný prevádzkovať sieť poskytujúcu služby GSM hlas/GSM SMS alebo UMTS hlas/UMTS SMS (ďalej len „GSM/UMTS“) počas celej doby

platnosti týchto individuálnych povolení. Predmetnú povinnosť je možné splniť aj prostredníctvom zmluvy o národnom roamingu.

Národný roaming (a podobne roaming medzinárodný) predstavuje vo svojej podstate veľkoobchodnú mobilnú elektronickú komunikačnú službu poskytovanú hostujúcemu podniku prostredníctvom siete iného – hostiteľského podniku. Toto sa vylučuje s požiadavkou v prvej vete „prevádzkovať sieť.“ Prostredníctvom NR sa predsa nedá zabezpečiť požiadavka „prevádzkovania mobilnej siete“, NR je elektronická komunikačná služba poskytovaná prostredníctvom siete iného subjektu. Tento rozpor iba podčiarkuje vecnú i právnu neopodstatnenosť a spornosť modelu, keď frekvencie drží alebo sa o ne uchádza podnik, ktorý nemá žiadnu mobilnú sieť a nevie frekvencie v skutočnosti využiť.

Stanovisko úradu: Úrad **neakceptuje pripomienku** spoločnosti Orange, O2 a SWAN na vypustenie predmetnej povinnosti.

Úrad čiastočne ale akceptuje pripomienku spoločnosti SWAN a upraví text povinnosti tak aby povinnosťou nebolo prevádzkovanie siete ale zabezpečenie dostupnosti predmetných služieb.

Úrad stanovuje povinnosť prevádzkovať/poskytovať služby GSM/UMTS na prechodné obdobie s ohľadom na koncových zákazníkov a povinnosti zabezpečenia dostupnosti služieb e-call.

Úrad podporuje technologickú neutralitu a nebráni operátorom využívať časť tohto frekvenčného pásma, alebo celé pre iné technológie. Preto uvažuje o možnosti využitia aj národného roamingu.

Úrad k pripomienke spoločnosti O2 uvádza, že predmetná povinnosť tak ako je definovaná nešpecifikuje konkrétne frekvenčné pásmo pre poskytovanie služieb GSM/UMTS.

O2: Pri otázke splatnosti jednorazovej úhrady za pridelenie frekvencií žiadame o určenie presného dátumu, do ktorého je potrebné zaplatiť jednorazovú úhradu, najskôr však v treťom kvartáli 2024, keďže z dôvodu nepredvídateľnosti regulačného prostredia nemáme na prvú polovicu roku 2024 alokované žiadne finančné prostriedky k obnove individuálnych povolení. Navrhujeme nasledovné znenie:

„Úhrada vo výške 402 739,68 eura je splatná najskôr od 14 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia, najneskôr do 31.12.2024.“

Orange: Spoločnosť Orange navrhuje splatnosť jednorazovej úhrady za obnovenie práv do 31.12.2028 rozdeliť do dvoch splátok, pričom prvá by bola splatná do 31.12.2024 a druhá do 31.12.2025.

ST: Pokiaľ ide o splatnosť jednorazovej úhrady za pridelenie frekvencií, tak navrhujeme jej predĺženie, a to tak, aby jej splatnosť bola posunutá do 4. štvrťroku 2024. Táto požiadavka

je odôvodnená tým, že ide o nie zanedbateľný objem finančných prostriedkov, pričom výdavky v takýchto objemoch musia prejsť pomerne zložitými internými schvaľovacími procesmi, a to najmä v prípade väčších korporácií.

Stanovisko úradu: Úrad **akceptuje pripomienku** a splatnosť jednorazovej úhrady upraví na obdobie do 31.12.2024.

Úrad neakceptuje pripomienku spoločnosti Orange na rozdelenie úhrady do dvoch splátok nakoľko neakceptoval požiadavku na obnovu práv na dlhšie časové obdobie.

Orange: Nie je zrejmé kedy úrad plánuje rozhodnutie vydať prosíme dodefinovať.

Stanovisko úradu: Úrad **neakceptuje pripomienku**.

V zmysle § 48 ods. 4) ZEK realizuje Verejnú konzultáciu k návrhu rozhodnutia o obnovení práv. Úrad až na základe konzultácie rozhodne o obnovení alebo neobnovení práv podľa odseku 1.

Nakoľko proces vydávania individuálneho povolenia je realizovaný v správnom konaní, úrad nevie definovať presný dátum vydania povolenia.